

"מפרי הארץ"

יום כיפור

ספר החינוך פרשת אמור מצוה שיג: (משרשי המצוה) שהיה מחסדי השם על כל בריותיו לקבוע להם יום אחד בשנה לכפר על החטאים עם התשובה, וכמו שכתבתי בארוכה בסדר אחרי מות מצות עשה א', ולכן נצטוינו להתענות בו, לפי שהמאכל והמשתה ויתר הנאות חוש המישוש יעוררו החומר להמשך אחר התאוה והחטא, ויבטלו צורת הנפש החכמה מחפש אחר האמת שהוא עבודת האל ומוסרו הטוב והמתוק לכל בני הדעת. ואין ראוי לעבד ביום בואו לדין לפני אדוניו לבוא בנפש חשוכה ומעורבבת מתוך המאכל והמשתה, במחשבות החומר אשר היא בתוכו, שאין דנין את האדם אלא לפי מעשיו שבאותה שעה, על כן טוב לו להגביר נפשו החכמה ולהכניע החומר לפניו באותו היום הנכבד, למען תהיה ראויה ונכונה לקבל כפרתה, ולא ימנעה מסך התאוות.

תוספות מסכת עבודה זרה [דף ד עמוד ב]: וא"ת מה היה יכול לומר בשעה מועטת כזאת ויש לומר היה אומר כלם והקב"ה הפכו ואמר מלך כדכתיב (במדבר כג) ותרועת מלך בו.

ר' צדוק הכהן מלובלין (שיחת מלאכי השרת פרק ב'): ובזוה"ק פירש דראשי תיבות מלך מ'אח' ל'ב' כ'בד.

פנים יפות (פרשת בלק כג' א'): ובענין פר ואיל עיין פרש"י, ולפמ"ש בתחילת הפרשה שמיהר בלק לקרוא לבלעם מיד אחר מלחמת סיחון שהיה בר"ח אלול קודם מלחמת עוג שהיה בתשרי, כדאיתא במדרש [במ"ר יט, יח] מפני שהיה כוונתו שיקלל אותם בתחילת חודש תשרי שהוא ר"ה ויום הדין, והיינו דאמר לא הביט און ביעקב היינו און הוא המחשבה כדכתיב [ישעיהו נה, ז] ואיש און מחשבותיו, וכתיב [תהלים סו, יח] און אם ראיתי בלבי, וכתיב [שם לו, ה] און יחשוב על משכבו, והיינו שהש"ת עושה זדונות שלהם כשגגות, והיינו דכתיב ביעקב, אבל בת"ח שנקראו ישראל שאפילו שגגות נעשה להם כזדונות והקב"ה מכסה אותם, כמ"ש [ר"ה יז א] מעביר ראשון ראשון וכתיב [מיכה ז, יט] יכבוש עוונותינו, וכתיב [חבקוק א, יג] והביט אל עמל לא תוכל, וע"ז אמר ה' אלהיו עמו דהיינו שנהפך מדת הדין למדת הרחמים ע"י תרועת מלך בו, כידוע שהשופר מהפך מדת הדין לרחמים, לפ"ז י"ל שהפר ואיל הוא נגד פר ואיל שהקריבו ישראל בר"ה במזבח במשכן ועיין בסמוך:

ויש לבאר על פי דברי רבי יהונתן איבשיץ {פרשת בלק כב' ח'} שאחרי שראה בלעם שישראל תוקעים בשופר אין רשות לשטן לקטרג אמר לזקני מואב לינו פה הלילה והיה דוחה אותם מיום ליום עד יום הכיפורים וצדקה עשה הקב"ה עמהם שלא כעס באותם הימים היינו עשרת ימים שבין ר"ה ליוה"כ ולכן נקבעו ימים אילו לתשובה והמתינו עד יום הכיפורים אז אין רשות לשטן לקטרג.

ולבאר העניין: שבלעם רצה לקלל ולומר כלם יתכוון לומר שעם ישראל ילך עם המוח והלב אחרי הכבד היינו אחרי תאוותיו ולכן הם ראויים לקללה וכשמגיעים ליום הכיפורים נהפך הכלם למלך ושעם ישראל משעבד את המוח ואת הלב וכמו שכתב החינוך.

וכדי להבין את הדברים למה המועדים מסודרים באופן שיום כיפור אחרי ראש השנה ?

כי רק שיש הכרה שהקב"ה מלך הוא משפילי לראות בשמים ובארץ רק כך יש לנו אפשרות של כפרה זו היא התרעת מלך שיש בעם ישראל רוח אחרת עמהם {שהראש שולט על התאוות}.

עכשיו בימים האלה אנחנו מפתחים לעצמינו איש איש לפי גילו ודרגתו את הנקודה הפנימית שבו יש יהודי שכלל לא מתכוון ויש יהודי שלוקח את כל ההכנה שלו ויש יהודי שלוקח את כל נסיונות חיו ומרכז אותם וכך היא הגישה בכל עניין ועניין מענייני החיים.

יוצא : שעומדים כנגד קללת בלעם באומרו {"כלם" היינו כ- כבד ל- לב מ- מוח} ואנחנו הופכים ביום כיפור את הקללה לברכה בכך שאנו מתענים כדברי החינוך אנו משליטים את המוח על הכבד ובכך גם אנחנו מגעים לתוקפם ומטרתם של הימים הללו" לתרועת מלך בו " תרועה שנמשכת מראש השנה ועד מוצאי שמיני עצרת ויותר עד להדלקת נרות חנוכה אנחנו דבקים בקב"ה ממש ובימים האלה עכשיו אנחנו בתהליך של התקרבות בחודש אלול מתכוונים בראש השנה ממליכים כדי שהקב"ה יכפר לנו על החטאים בעשרת ימי תשובה חוזרים בתשובה וביום כיפור שוברים את כל המחיצות בינינו לבין הקב"ה ומבטלים לגמרי את כל המושגים הגשמיים וממשיכים לסוכת עראי רוקדים בשמחת תורה כיון שהקב"ה מראה לנו שאנחנו לא שרויים סתם בלי שום קשר אליו אלא יש לנו את התורה וזאת השמחה הגדולה.

סג "מפרי הארץ"

הלכה

אורז זויים

א' כשהבעל נוסע לישיבה וישן שם והאישה נמצאת אצל הוריה מה דינה בהדלקת הנרות ?

תשובה: האישה מדליקה בבית הוריה והבעל טוב שידליק גם אבל בלי ברכה. {עיין סימן תרי' סעיף א'}

ב' כשהולכים לסעודה מפסקת לאכול אצל ההורים וישנים בבית, הדין שחייבים להדליק בבית, אך אשה שקשה לה לחזור מה תעשה ?

תשובה: יכולה להתנות שאינה מקבלת קדושת היום אך לא יכולה לברך שהחיינו בשעת הדלקת נרות ותברך בלילה. {עיין

זויין מעופף

א' אדם שלקח תרנגולת ועשה בה כפרות ואחר כך הניח אותה הארגז של התרנגולים שלא עשו בהם כפרות השאלה האם צריך לשלם על כל הארגז או שלא והוא היזק שאינו ניכר?

תשובה: היזק שאינו ניכר {עיין סימן שפה}

ב' עני המהפך בחררה האם צריך להתוודות על כך ?

תשובה: ספק {ועיין משנ"ב תרז' סק' ג' בשער הציון שם}

אבן העזר

א' אם אכילה בערב יום כיפור מהני לפנים חדשות?

תשובה: לא {עיין אבן העזר סי' סא'}

ב' מה הדין חתן שהתחתן ערב יום כיפור האם מותר לו להתייחד עם אשתו ביום כיפור ?

תשובה: אסור, {עיין היטב בסוגיה ביומא יג' ראשונים ואחרונים ירושלמי וכו'}

יורה דעה

א' האם יום כיפור עוקר שבעה ?

תשובה: כן, {סין שצ'}

ב' האם צריך למסור מודעה להתרת נדרים בפני שלושה ?

תשובה: בפשטות לא. {ועיין בריטב"א בנדריים כג:}

"מפטר יונה"

בזוהר פרשת ויקהל עמוד קצט'

מבאר שיונה הוא - משל לנשמה שירדת לעולם הזה והאדם חושב שלא צריך ליתן דין וחשבון על מעשיו.

עד שמידת הדין תובעת את גזר הדין וזו היא - הרוח סערה שבאה אל הספינה -הכוונה לגוף האדם שנעשה חולה.

ואף על פי כן האדם נרדם ולא מתעורר - ורב החובל היינו - היצר טוב אומר לו מה לך נרדם קום קרא אל אלוקיך - ותשוב בתשובה ותתוודה על עונותיך.

וכיון שמעלים את בני האדם לדונם יש מסנגרים ומקטרגים ויש שנתפסים ח"ו לקברם - וזהו עניין בליעת הדג שהדג הוא הקבר ונידונים ג' ימים בדין חזק ועד שלוש יום שהוא חיבוט הקבר עד שמידת הדין נחה.

ושוב יקומו בתחיית המתים - וזהו שהדג מקיא ליבשה.

ואלו שתמיד בתשובה ניצולים לגמרי.

Beit.horaah.613@gmail.com beisyosefsholem@gmail.com

ניתן להורידה באתר דרשו